KT-06 · Bài 3

Vì sao phải tra kho sáng chế trước khi thiết kế, không phải sau

Lớp Sở hữu trí tuệ, phần người làm sản phẩm cần biết

m.school by MES LAB

Học xong bài này bạn sẽ

- nêu được hai lý do khác nhau để tra kho sáng chế, và vì sao bỏ một trong hai thì mất nửa tác dụng.
- Tra được ba giải pháp liên quan tới một sản phẩm của bạn trên một kho công khai, bằng từ khoá viết theo chức năng chứ không theo tên sản phẩm.
- Nói được một bản mô tả sáng chế có những phần nào, và phần nào nên đọc trước.

1 · Việc tra kho sáng chế nằm ở hai chặng đầu của dự án, lúc làm rõ yêu cầu và lúc tìm ý tưởng

- Kho sáng chế (patent database) là nơi lưu và cho mọi người tra cứu các đơn và văn bằng sáng chế đã được công bố.
- Hai cuốn sách của chúng tôi đặt việc dùng kho sáng chế vào một công cụ bốn bước.
- Chỗ đáng nhớ là bốn bước này nằm ở đâu trong dự án.
- Việc tra nằm ở bước hai, lúc nhóm còn đổi hướng được với giá một buổi đọc. -->
- Vì giá của một thay đổi tăng dần theo dự án.
- Sách «Thiết kế và Phát triển sản phẩm 2020» còn nêu thêm một lợi ích ít người để ý.

2 · Tra kho sáng chế có hai lý do khác nhau, và bỏ một lý do thì mất nửa tác dụng

- Lý do thứ nhất là để không mất công nghĩ lại thứ đã được công bố
- Lý do thứ hai là để không đâm vào thứ đang có người giữ
- Vì sao bỏ một lý do thì mất nửa tác dụng?
- Hai lý do còn dẫn tới hai cách đọc khác nhau.
- Một ghi chú về giải pháp đã hết hạn.

3 · Mỗi kho công khai cho biết một phần khác nhau, và phải tra theo chức năng chứ không theo tên sản phẩm

- Dưới đây là ba kho tra được không mất phí, chúng tôi đã mở lại vào tháng 10 năm 2026.
- Hệ thống tra cứu sở hữu trí tuệ của Cục Sở hữu trí tuệ Việt Nam
- Espacenet của Cơ quan Sáng chế châu Âu (European Patent Office) cho tra không mất phí văn bản sáng chế của nhiều nước.
- PATENTSCOPE của WIPO chứa các đơn quốc tế nộp theo Hiệp ước hợp tác về sáng chế (Patent Cooperation Treaty)...
- Địa chỉ trang ghi trong các sách cũ có thể đã đổi.
- Về cách tra, có một nguyên tắc quan trọng hơn chọn kho: tra theo chức năng và nguyên lý, không tra theo tên sản phẩm.

4 · Một bản mô tả sáng chế có những phần nào, và tìm thấy rồi thì việc tiếp theo không phải là dùng luôn

- Sách «RDI Toolkit 2019» liệt kê những thông tin có trên một văn bản sáng chế.
- Phần thông tin chung: số văn bằng, tên sáng chế, chủ sở hữu, tác giả, ngày nộp đơn, nước cấp.
- Bản tóm tắt (abstract): một đoạn ngắn nói giải pháp là gì, dùng vào việc gì.
- Phần mô tả (description): giải thích chi tiết kỹ thuật, nguyên lý, các cơ cấu và cách dùng.
- Phạm vi bảo hộ (claims): những câu xác định chính xác thứ được giữ.
- Thứ tự đọc hợp lý là: tên, tóm tắt và hình vẽ trước, để biết văn bằng có liên quan tới việc của mình không.

Bảng tổng hợp

Bảng tổng hợp việc tra kho sáng chế

Câu hỏi	Trả lời ngắn	Chỗ hay hỏng
Tra lúc nào	lúc làm rõ yêu cầu và lúc tìm ý tưởng, trước khi có bản vẽ	tra khi khuôn đã đặt, biết thêm cũng không đổi được
Tra để làm gì	hai lý do: học lời giải đã có, và tránh đụng thứ đang có người giữ	chỉ làm một trong hai
Tra ở đâu	kho của Cục Sở hữu trí tuệ cho Việt Nam; Espacenet và PATENTSCOPE cho thế giới	dùng địa chỉ cũ trong sách, tưởng kho đã đóng

Bảng tổng hợp việc tra kho sáng chế tiếp

Câu hỏi	Trả lời ngắn	Chỗ hay hỏng
Tra bằng gì	câu chức năng có động từ, nhiều cách gọi, rồi theo mã phân loại	gõ tên sản phẩm rồi kết luận chưa ai làm
Đọc gì trước	tên, tóm tắt, hình vẽ; rồi phần mô tả	tự đọc phạm vi bảo hộ rồi tự kết luận
Tìm thấy rồi làm gì	so sánh trong một bảng, rồi hỏi chủ sở hữu và người làm nghề	đem dùng luôn

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai

- **Tra sau khi đã chốt bản vẽ**

  Cách tránh là đưa việc tra vào chặng tìm ý tưởng, coi nó là một nguồn ý tưởng chứ không phải một cửa kiểm tra.

- **Tra bằng tên sản phẩm, không thấy gì, rồi kết luận đường còn trống**

  Cách tránh là tra theo câu chức năng, nhiều cách gọi, cả tiếng Anh, rồi tra theo mã phân loại của kết quả trúng.

Phần giá trị nhất của bài

Chỗ người ta hay làm sai tiếp

- **Coi không tìm thấy gì là sạch**

  Cách tránh là ghi rõ trong kết quả: tra ở kho nào, ngày nào, bằng những từ nào, và chỉ coi đó là kết quả của lần tra ấy.

- **Đọc một bản mô tả rồi tưởng mình hiểu phạm vi quyền của nó**

  Cách tránh là dùng bản mô tả để học, còn câu hỏi có đụng hay không thì mang tới người làm nghề.

Ví dụ để khái niệm sáng ra

Ví dụ minh hoạ

- Ngày 22 tháng 7 năm 1952, Hoa Kỳ cấp bằng sáng chế số 2.604.359 cho Frank L.
- Chữ «xoay quanh tâm» không có trong tên bằng.

Điều rút ra: tra bằng chữ mô tả chức năng thì tìm thấy thứ mà tên sản phẩm không dẫn tới.

Đây là một văn bằng thật đã hết hạn, bạn tra lại được theo số.

Bài tập tự chấm

Thử nhìn lại việc của mình

- [ ] Lấy ra một chức năng chính của sản phẩm bạn đang làm.
- [ ] Viết chức năng đó thành ba cách gọi: một câu tiếng Việt có động từ và đối tượng, và hai cách gọi tiếng Anh.
- [ ] Tra trên ít nhất hai kho trong mục 3.
- [ ] Chọn ba kết quả liên quan nhất.
- [ ] Với mỗi kết quả, ghi: số văn bằng hoặc số đơn, tên, ngày nộp đơn, nước, kho đã tra.

Cách tự chấm và lời giải mẫu nằm trong bài trên trang web.

m.school

Đọc trọn bài và làm bài tập tại

mschool.meslab.org/lop/KT-06/bai-03.html

m.school by MES LAB · học không mất phí, không cần đăng nhập